

cumplirse en aquest món y's compleix d'una manera inexorable: la virtut, ha escrit M. Le Play, fa 'ls pobles heroïchs; lo vici acaba ab ells y 'ls arruïna. Però recordeuvos de que las intemperancias y las precipitacions poden allargar y fins impedir la consecució de lo que 'ns proposém. No oblidém may aquella màxima de que «L'home 's belluga y Deu lo mou» y «que no 's mou fulla que Deu no vulla»; qu' es com si diguessem que l'home no ha de crear las edats, com diu lo Profeta Rey, sinó acceptarlas, encaminarlas y dirigir las ab sa laboriositat y concurs noble y lleal, y qu' empenyar-se en lo contrari es com pretenir deturar la corrent dels rius, pera que, eixintse de mare, destrueixia tot lo que á son pás s' oposi.

Sempre hem sentit á dir que son més temibles los enemichs de casa que 'ls de fora. No sia, donchs, que fassin més mal á nostra causa 'ls mateixos catalans que 'ls enemichs franchs y declarats, los quals s' estrellarán sempre que 'ns trobin dignes y ben units. Per resistir los vicis dels demés y oposarse á sas faltas, no hi ha com tenir virtuts propias y una vida ben correcta. Diuen que l'unió es la forsa, y en aquest cas es la salvació; y si al defensar la nostra idea sabém desfernos de las trabas propias, suavisarém molt y molt la duresa de las que no podém evitar encara, y acabarem per lliurar nos completament d' ellas, seguint los camins de la justícia y prudencia.

Si volém conseguir, donchs, lo fi que 'ns proposém, qu' es la exaltació de nostra aymada Catalunya, inspirem nos sempre en ella y en la temperansa, virtut aquesta tan propia de la nostra rassa; tinguém sempre 'ls ulls ficsos al cel per rebren llum y virtut per poder fer als homes tot lo major be possible; y allavors dominarém

per medi de la simpatia; llassos de benevolencia 'ns lligarán ab las regions germanas, que, despossehidas de tota prevenció, veurán en lo poble catalá 'l centinella fidel que la Providencia ha colocat á las portas de la Patria pera defensa de la integritat nacional, punt de confiansa que tantas vegadas ha sagellat ja ab sa propia sang; allavors veurán en lo nostre poble l'activitat, l'inteligencia, lo treball y 'l sacrifici, qu' essent profitosos á tothom, serveixen á la gloria y al benestar comú de nostra mare.

Que l'invicta y castíssima Santa Eularia ab son exemple é intercessió escampi en lo nostre poble la pietat y la virtut; que 'l nostre compatrici Sant Ramón de Penyafort nos illumini ab sa prudencia y sabiduria; que 'l valeros Sant Jordi 'ns infundeixi la forsa necessaria pera sostenir la batalla de la vida; que Patrons tan illustres y tan identificats ab nostra terra 'ns donguin valor pera sacrificar fins la nostra vida, si aixís convé, que tant y més val nostra comuna Patria y nostra idolatrada Catalunya.»

Fragments de la Exhortació als catalans dirigida desde Ripoll en las festas de la consagració del Monastir:

«Del Estat poch ó res pot esperarse. Lluytant entre las angustias d' un déficit espantós, qu' ha de dur la nació á la bancarrota, gracias á una administració desconcertada é immoral, encara qu' ell volgués, poca cosa podria fer pera conservar ó restaurar los monuments de qual destrucció es causa principal, ja que entre altrás cosas l'Estat s' ha menjat tots los tresors que 'ls haurian sostingut de sobras. Serà bo tenir present aqueix deute immens de justícia que pesa sobre d' ell, pera lograr lo que sia possible, á fi de reconstruhir monuments